

ОБЛІК І АУДИТ

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Облік і аудит» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент підприємства» спеціальності 073 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є організаційні та методичні засади відображення в обліку господарських операцій та проведення аудиту.

Міждисциплінарні зв'язки: Статистика, Фінанси, Економічна теорія.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета: вивчення дисципліни полягає у формуванні в майбутніх менеджерів фундаментальних знань і освоєнні концептуальних основ обліку та аудиту як інформаційної бази прийняття ефективних управлінських рішень.

1.2. Завдання: формування професійних компетенцій з питань обліку і аудиту як інструментарію обґрунтування управлінських рішень.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи **компетентності:**

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами;

- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;

- виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

1.4. Програмні результати навчання:

- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;

- демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи, самоменеджменту;

- вміти виявляти, структурувати проблеми організації та надавати консультаційні послуги.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин/ 4 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи бухгалтерського обліку. Сутність бухгалтерського обліку. Мета та функції бухгалтерського обліку. Види бухгалтерського обліку. Регулювання бухгалтерського обліку. Принципи бухгалтерського обліку, їх характеристика. Поняття про предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку: ресурси, джерела утворення ресурсів, господарські процеси. Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Джерела власних активів підприємства (власний капітал), їх сутність та характеристика. Джерела залучених коштів підприємства (зобов'язання), їх класифікація. Загальне поняття про господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку. Процеси придбання, виробництва та реалізації.

Тема 2. Метод бухгалтерського обліку. Загальне поняття про метод бухгалтерського обліку та його складових. Бухгалтерський баланс як елемент методу. Мета складання балансу. Зміст та побудова балансу. Характеристика статей активу і пасиву. Типи господарських операцій та їх вплив на структуру і валюту балансу. Поняття та будова рахунку бухгалтерського обліку. Сутність подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи (проведення), їх види. Порядок визначення оборотів і сальдо по активних і пасивних рахунках. Синтетичні рахунки, їх призначення, Аналітичні рахунки, їх призначення. Оборотно-сальдова відомість по рахунках. Рахунки бухгалтерського обліку, їх принципи, класифікація. План рахунків бухгалтерського обліку. Сутність документації як елементу методу, її класифікація і призначення. Сутність інвентаризації, її завдання, призначення. Оцінка як система вартісного виразу. Сутність калькуляції.

Тема 3. Організація бухгалтерського обліку діяльності суб'єктів господарювання. Сутність облікового циклу. Первинний, поточний та узагальнюючий облік. Облікові реєстри та їх класифікація. Форми бухгалтерського обліку: сутність та види. Сутність облікової політики. Функції керівника та головного бухгалтера. Методичний, технічний та організаційний аспекти облікової політики. Наказ про облікову політику: основний зміст та призначення.

Тема 4. Бухгалтерський облік основних господарських процесів. Характеристика документальне забезпечення, відображення на рахунках бухгалтерського обліку процесу придбання. Характеристика документальне забезпечення, відображення на рахунках бухгалтерського обліку процесу виробництва. Характеристика документальне забезпечення, відображення на рахунках бухгалтерського обліку процесу реалізації. Порядок визначення фінансових результатів.

Тема 5. Аудит як форма контролю фінансово-господарської діяльності. Сутність, призначення, мета, ознаки, класифікація аудиту. Предмет, об'єкт, метод, методика аудиту. Методичні прийоми аудиту. Принципи аудиту.

Тема 6. Організація аудиту фінансової звітності. Суб'єкти аудиторської діяльності. Сертифікація аудиторів. Види аудиторських послуг. Загальні умови проведення аудиту та надання аудиторських послуг. Основні етапи процесу аудиту. Планування аудиту, його мета та стадії. Оцінка системи внутрішнього контролю. Загальний план аудиту, його зміст. Програма аудиту, її складові. Аудиторські процедури, їх призначення та види. Поняття та класифікація робочих документів аудитора. Методика складання робочих документів аудитора.

Тема 7. Методика аудиту фінансової звітності. Зміст перевірки даних бухгалтерського обліку. Основні процедури і методика перевірки обліку. Перевірка даних обліку і звітності. Завдання та послідовність аудиту активів, капіталу і зобов'язань.

Тема 8. Інформаційні ресурси обліку і аудиту в управлінні підприємством. Характеристика систем облікової інформації на ПЕОМ. Планування аудиту у комп'ютерному середовищі: вивчення комп'ютерного середовища, визначення ступеню ризику неефективності систем обліку та аудиту і їх надійності. Характеристика і підходи до аудиту у простих і складних комп'ютерних системах. Комп'ютерне шахрайство, визначення та ознаки. Аудиторський звіт та аудиторських висновків. Види аудиторських висновків. Загальні вимоги до аудиторського висновку.

3. Рекомендована література

1. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку / В. С. Білоусько, М. І. Беленкова. – К. : Мета, 2002. – 240 с.
2. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах : [підручник] / [Огійчук М. Ф., Плаксієнко В. Я., Панченко Л. Г. та ін.] ; 3 вид., перероб. і доп. – К. : Алерта, 2006. – 880 с.
3. Бухгалтерський облік у документах : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Міністерство освіти і науки України / Л. М. Чернелевський (ред.). – К. : Пектораль, 2005. – 396 с.
4. Бухгалтерський облік у сільському господарстві в первинних документах і проводках / [Гаврилюк В. М., Бірюкова О. О., Огійчук М. Ф. та ін.]. – Харків : Фактор, 2008. – 464 с.
5. Бухгалтерський фінансовий облік в сільськогосподарських підприємствах / [наук. ред. М. Г. Михайлов]. – К. : ЦУЛ, 2008. – 472 с.
6. Господарський Кодекс України: за станом на 16 груд. 2003 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
7. Закон України «Про аудиторську діяльність» № 140-V від 14 вер. 2006 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
8. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-ВР від 16 лип. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

// www.zakon.rada.gov.ua.

9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30 лист. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

10. Кім Г. Бухгалтерський облік : первинні документи і порядок їх заповнення / Г. Кім. – К. : ЦУЛ, 2004. – 440 с.

11. Кулик В. А. Бухгалтерський баланс: минуле, сучасне, майбутнє : [монографія] / В. А. Кулик. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2010. – 186 с.

12. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика : [навч. посібник] / В. С. Лень ; 2 вид. – К. : Учбова література, 2006. – 556 с.

13. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник [для студ. вищих навч. закл.] / О. В. Лишиленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 528 с.

14. Організація обліку [Текст] : навч. посіб. / І. Б. Садовська [та ін.] ; [за ред. І. Б. Садовської] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Луцьк : РВВ Луц. НТУ, 2013. - 563 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 560-562.

15. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : :підручник / В.Г. Швець. Київ : Знання, 2004. 447 с.

*Укладачі: Мокієнко Т. В., к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку
Лега О. В., доцент кафедри бухгалтерського обліку, к.е.н., доцент*